

Miasto jako sfera publiczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kulturoznawstwo Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 20KLTS.24K.04506.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Piotr Juskowiak	
Prowadzący zajęcia	Piotr Juskowiak	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie zaawansowanej wiedzy na temat rozmaitych koncepcji i historii miejskiej sfery publicznej, polityki oddolnej, problemów związanych z ruchami miejskimi i prawem do miasta.
C2	Przekazanie umiejętności analizowania i interpretowania zjawisk oddolnej polityki miejskiej z zastosowaniem aparatu metodologiczno-teoretycznego kulturowych studiów miejskich i geografii kulturowej.
C3	Zapoznanie studentów z historią wyłaniania się zachodnioeuropejskiego modelu sfery publicznej na tle najważniejszych przeobrażeń gospodarczych, politycznych i kulturowych.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu socjologii kultury oraz kulturowych studiów miejskich

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma zaawansowaną wiedzę na temat współczesnych koncepcji teoretycznych służących opisowi takich problemów, jak: miejska sfera publiczna, przestrzeń publiczna, ruchy miejskie, miejska demokracja partycypacyjna, sprawiedliwość przestrzenna i prawo do miasta.	KLT_K2_W02, KLT_K2_W13	Egzamin pisemny
W2	ma zaawansowaną wiedzę na temat historycznych przeobrażeń sfery publicznej i narodzin oddolnej polityki demokratycznej (modele partycypacji, rola ruchów miejskich) na tle najważniejszych procesów gospodarczych, politycznych i kulturowych.	KLT_K2_W02, KLT_K2_W06, KLT_K2_W13	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	rozpoznaje zadania, problemy i sposoby ich rozwiązywania w zakresie rozwoju lokalnego i zarządzania miastem.	KLT_K2_U01, KLT_K2_U13	Egzamin pisemny
U2	potrafi zastosować wybrane teorie, kategorie i metody badawcze do interpretacji i analizy głównych problemów współczesnej polityki miejskiej.	KLT_K2_U02, KLT_K2_U13	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wykład wprowadzający	W1	Wykład
2.	Czy przestrzeń jest polityczna?	W1, U1	Wykład
3.	Miasto i widzialność - Hannah Arendt i narodziny miejskiej demokracji	W1, W2	Wykład
4.	Przemiany rzeczy publicznej - Rzym	W1, W2	Wykład
5.	Uzgadniając miejskie języki - Jürgen Habermas i oświeceniowa sfera publiczna	W1, W2, U2	Wykład
6.	Paryż jako stolica nowoczesności - od haussmannizacji do Komuny Paryskiej	W1, W2, U2	Wykład
7.	Bunt mas, czyli kto się boi miejskiego tłumu? Koncepcja sfery publicznej Negta i Klugego	W1, W2, U2	Wykład
8.	Przestrzeń publiczna w mieście socjalistycznym	W1, W2	Wykład
9.	Miasta w kryzysie - upadek miejskiej sfery publicznej, wywłaszczająca urbanizacja i pandemia COVID-19	W1, W2, U1	Wykład
10.	Prawo do miasta i miejska rewolucja	W1, W2, U1, U2	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Nie tylko dla mężczyzn – w stronę miasta feministycznego	W1, W2, U1, U2	Wykład
12.	O produktywności miejskiego konfliktu – teoria agonistycznych przestrzeni publicznych Chantal Mouffe	W1, W2, U1	Wykład
13.	W poszukiwaniu alternatywy – globalny bunt miast i nowa miejska demokracja	W1, W2, U1, U2	Wykład
14.	Zwierzęca polityka – o pozaludzkim poszerzaniu sfery publicznej	W1, W2, U1	Wykład
15.	Miasto i to, co wspólne	W1, W2, U1, U2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zdanie egzaminu pisemnego. bardzo dobry (bdb; 5,0): student/ka uzyskał/a znakomitą wiedzę i umiejętności w zakresie tematyki miasta jako sfery publicznej dobry plus (+db; 4,5): student/ka uzyskał/a bardzo dobrą wiedzę i umiejętności w zakresie tematyki miasta jako sfery publicznej dobry (db; 4,0): student/ka uzyskał/a dobrą wiedzę i umiejętności w zakresie tematyki miasta jako sfery publicznej dostateczny plus (+dst; 3,5): student/ka uzyskał/a zadawalającą wiedzę i umiejętności, ale ze znacznymi niedociągnięciami w zakresie tematyki miasta jako sfery publicznej dostateczny (dst; 3,0): student/ka uzyskał/a zadawalającą wiedzę i umiejętności, ale licznymi błędami w zakresie tematyki miasta jako sfery publicznej niedostateczny (ndst; 2,0): student/ka uzyskał/a nie uzyskała zadawalającej wiedzy i umiejętności, ale licznymi błędami w zakresie tematyki miasta jako sfery publicznej

Literatura

Obowiązkowa

1. H. Arendt, Dziedzina publiczna i dziedzina prywatna, w: Eadem, Kondycja ludzka, Warszawa 2000.
2. J. Habermas, Wprowadzenie oraz Społeczne struktury sfery publicznej, w: Idem, Strukturalne przeobrażenia sfery publicznej, Warszawa 2007.
3. H. Lefebvre, Prawo do miasta, „Praktyka Teoretyczna” 2012, nr 5.
4. M. Berman, Baudelaire: modernizm na ulicach, w: Idem, „Wszystko, co stałe rozplywa się w powietrzu”. Rzecz o doświadczeniu nowoczesności, Kraków 2006.
5. A. Nowak, P. Pluciński, Problemy ze sferą publiczną. O pożytkach z partykularnych rozstrzygnięć, w: O miejskiej sferze publicznej. Obywatelskość i konflikty o przestrzeń, red. M. Nowak, P. Pluciński, Kraków 2011.
6. R. Sennett, Koniec kultury publicznej, w: Idem, Upadek człowieka publicznego, Warszawa 2009.
7. D. Sudjic, Dlaczego budujemy? w: Idem, Kompleks gmachu. Architektura władzy, Warszawa 2015.
8. R. Sennett, Obsesyjny wizerunek. Miejsce i czas w Rzymie Hadriana, w: Idem, Ciało i kamień. Człowiek i miasto w cywilizacji Zachodu, Warszawa 2015.
9. S. Kracauer, Ornament z ludzkiej masy, w: Wobec faszyzmu, red. H. Orłowski, Warszawa 1987.
10. T. Kizwalter, Motłoch, tłumy, masy: problem społecznego zakresu autonomizacji jednostki w XIX wieku, w: Autonomia jednostki w Europie i w Polsce od XVII do XX wieku, Warszawa 2011.
11. B. Jałowiecki, M.S. Szczepański, Miasto i przestrzeń miejska w realnym socjalizmie – aktorzy i ideologia, w: Idem,

- Miasto i przestrzeń w perspektywie socjologicznej, Warszawa 2009.
12. Ch. Mouffe, Agonistyczny model demokracji, w: Eadem, Paradoxs demokracji, Wrocław 2005.
 13. Ch. Mouffe, Agonistyczne przestrzenie publiczne i polityka demokratyczna [dostępny online na stronie „Recyklingu idei”]
 14. D. Harvey, Prawo do miasta, w: Idem, Bunt miast. Prawo do miasta i miejska rewolucja, Warszawa 2012.
 15. M. Castells, Rewolucja rizomatyczna: indignadas w Hiszpanii oraz Occupy Wall Street: wydobywanie soli ziemi, w: Idem, Sieci oburzenia i nadziei. Ruchy społeczne w erze Internetu, Warszawa 2013.
 16. M. Hardt, A. Negri, Metropolia, w: Idem, Rzecz-pospolita. Poza własność prywatną i przestrzeń publiczną, Kraków 2012.
 17. A. Graff, E. Korolczuk, W stronę populistycznego feminizmu, czyli jak powstrzymać antygenderystów, w: Tychże, Kto się boi gender? Prawica, populizm i feministyczne strategie oporu, Warszawa 2021.
 18. S. Donaldson, W. Kymlicka, Rozszerzenie praw zwierząt poprzez teorię obywatelstwa, w: Tychże, Zoopolis: Teoria polityczna praw zwierząt, Warszawa 2018.
 19. A. Majer, Miasta w kryzysie, w: Tegoż, Socjologia i przestrzeń miejska, Warszawa 2010.

Dodatkowa

1. M. Castells, City and the Grassroots: A Cross-Cultural Theory of Urban Social Movements, Los Angeles 1984.
2. M. Castells, Siła tożsamości, Warszawa 2008.
3. Cities for People, Not for Profit, red. N. Brenner, P. Marcuse, M. Mayer, London-New York 2013.
4. Ekonomia kultury. Przewodnik Krytyki Politycznej, pod red. Zespół Krytyki Politycznej, Warszawa 2010.
5. D. Fleming, City of Rhetoric: Revitalizing the Public Sphere in Metropolitan America, New York 2008.
6. J. Gehl, Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych, Kraków 2009.
7. R. Górski, Bez państwa. Demokracja uczestnicząca w działaniu, Kraków 2007.
8. D. Harvey, Paris, Capital of Modernity, London-New York 2006.
9. D. Harvey, Bunt miast. Prawo do miasta i miejska rewolucja, Warszawa 2012.
10. J. Jacobs, Śmierć i życie wielkich miast Ameryki, Warszawa 2014.
11. L. Jerram, Streetlife. The Untold History of Europe's Twentieth Century, Oxford 2011.
12. Kulturowe studia miejskie. Wprowadzenie, red. E. Rewers, Warszawa 2014.
13. H. Lefebvre, Urban Revolution, Minneapolis 2003.
14. A. Majer, Socjologia i przestrzeń miejska, Warszawa 2010.
15. J. McGuigan, Culture and the Public Sphere, London-New York 1996.
16. A. McKee, The Public Sphere: An Introduction, Cambridge 2005.
17. A. Merrifield, Nowa kwestia miejska, Warszawa 2016.
18. M. Miessen, Koszmar partycypacji, Warszawa 2013.
19. O. Negt, A. Kluge, Public Sphere and Experience: Toward an Analysis of the Bourgeois and Proletarian Public Sphere, London-New York 2016.
20. J. Ortega y Gasset, Bunt mas, Warszawa 2002.
21. Partycypacja. Przewodnik Krytyki Politycznej, red. J. Erbel, P. Sadura, Warszawa 2012.
22. Publics Spheres After Socialism, red. A. Harutyunyan, K. Hörschmann, M. Miles, Bristol-Chicago 2009.
23. M. Purcell, Recapturing Democracy: Neoliberalization and the Struggle for Alternative Urban Futures, London-New York 2008.
24. P. Rosanvallon, Kontrdemokracja. Polityka w dobie nieufności, Wrocław 2011.
25. I. Sagan, Miasto: Nowa polityka i nowa kwestia, Warszawa 2017.
26. R. Sennett, Ciało i kamień. Człowiek i miasto w cywilizacji Zachodu, Warszawa 2015.
27. E. Soja, Seeking Spatial Justice, Minneapolis 2010.
28. Urban Politics Now: Re-Imagining Democracy in Neoliberal City, red. BAVO, Rotterdam 2007.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	35

Przygotowanie do egzaminu	55
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
KLT_K2_U01	Absolwent/ka potrafi integrować, krytycznie interpretować i twórczo wykorzystywać ujęcia teoretyczne i podejścia badawcze właściwe dla kulturoznawstwa w nietypowych sytuacjach profesjonalnych
KLT_K2_U02	Absolwent/ka potrafi określać znaczenia, oddziaływanie społeczne i miejsce wytworów kultury w procesie historyczno-kulturowym, posługując się odpowiednimi metodami analizy i interpretacji
KLT_K2_U13	Absolwent/ka potrafi posługiwać się i twórczo integrować koncepcje teoretyczne i podejścia badawcze w ramach kulturowych studiów miejskich, poddając analizie praktyki i strategię miejskie dotyczące obszaru kultury (rewitalizacyjne, artystyczne, polityczne, promocyjne itp.), a także współtworząc i uczestnicząc w realizacji strategii miejskich w obszarze kultury
KLT_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię oraz koncepcje, dotyczące relacji i procesów zachodzących w kulturze, którą potrafi zastosować do opisu praktyk kulturowych
KLT_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zmiany zachodzące we współczesnym życiu kulturalnym oraz narzędzia terminologiczne i koncepcyjne, niezbędne do rozpoznawania, analizowania i interpretowania nowych praktyk kulturowych
KLT_K2_W13	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę kulturowych studiów miejskich, obejmujących w perspektywie interdyscyplinarnej (historycznej, społecznej, kulturowej, urbanistycznej) koncepcje miasta i miejskości, zna i rozumie metody analizy i interpretacji praktyk i wytworów kultury, właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub kierunków w badaniach nad miastami oraz specjalistyczne opracowania naukowe, dokumenty, wyniki badań opisujące zmiany i procesy kulturowe zachodzące we współczesnych miastach